Kapitel 19

Det svenska valdeltagandet

Av Mikaela Järnbert och Richard Öhrvall

Sammanfattning

- År 1976 uppnåddes det hittills högsta deltagandet vid val till riksdagen. Sedan dessa har valdeltagandet sjunkit med 11,7 procentenheter till 80,1 procent.
- Valdeltagandet har de senaste valen sjunkit mer i vissa grupper än i andra. Bland de grupper där valdeltagandet sjunkit markant finner vi lågutbildade och arbetslösa.
- Skillnaderna i valdeltagande efter ålder har ökat på senare tid. Det beror på att valdeltagandet bland förstgångsväljare har sjunkit kraftigt i förhållande till andra åldersgrupper.
- Från och med år 1976 har utländska medborgare rösträtt i de kommunala valen.
 Valdeltagandet bland utländska medborgare uppgick då till 59,9 procent. Sedan dess har det sjunkit i varje val fram till och med 1998.

1 Inledning

När det första svenska riksdagsvalet med allmän och lika rösträtt genomfördes år 1921 låg valdeltagandet på 54,2 procent. Under de årtionden som följde steg valdeltagandet och vid 1976 års riksdagsval uppnåddes det hittills högsta valdeltagandet (91,8 procent). Sedan dess har det sjunkit och det gäller i synnerhet den senaste 20-årsperioden. I 2002 års riksdagsval var valdeltagandet 80,1 procent, vilket innebär en sänkning med 11,7 procentenheter sedan 1976. I 2002 års riksdagsval var det totalt 1 336 733 svenska medborgare som valde att inte utnyttja sin rösträtt.

Det är visserligen svårt att få alla röstberättigade att gå till valurnorna, men om valdeltagandet i 2002 års val hade nått upp till samma nivå som vid valet 1976 skulle det inneburit att ytterligare ca 785 000 personer deltagit i valet.

Varför studera valdeltagande?

Att delta i ett val är inte den enda formen av politiskt deltagande. Det finns många andra sätt att försöka påverka den politik som förs, som att exempelvis delta i demonstrationer, skriva under protestlistor, aktivera sig i någon politisk rörelse etc. Deltagande i allmänna val skiljer sig dock från övriga former av politiskt deltagande på några avgörande punkter.

Den representativa demokratins främsta kännetecken är att medborgarna genom fria och regelbundna val får bestämma vilka som ska styra över dem. Det är på valdagen folket har möjlighet att välja vilka som ska få förtroendet att fram till nästa val företräda dem. Det innebär att valdagen även är en möjlighet för folket att utkräva ansvar genom att byta ut dessa representanter. Dessutom är deltagande i val, till skillnad från många andra varianter av politiskt deltagande, en jämlik form av deltagande genom att alla som är röstberättigade har en och endast en röst. Det gör att varje medborgares röst har samma värde oavsett vem du är och hur väl du kan argumentera för din sak.

Valdagen är således den dag då folkets röst ska avläsas för att politiska företrädare ska kunna utses. Om valdeltagandet är lågt och i synnerhet om det är lågt i vissa specifika grupper finns det risk för att folkets röst saknar vissa nyanser och att andra får en oproportionellt stor vikt. Det kan i sin tur medföra att de folkvalda förlorar i representativitet.

Sammantaget gör detta att valdeltagande är något betydelsefullt och värt att studera. Syftet med det här kapitlet är därför att beskriva utvecklingen av valdeltagandet i Sverige och det framför allt i olika samhällsgrupper.

2 Det svenska valdeltagandet

I den svenska demokratin är det riksdagen som är folkets främsta företrädare. Riksdagens ledamöter utses genom allmänna val, vilka numera hålls vart fjärde år. Samma dag som riksdagsvalet äger rum hålls även val till kommun- och landstingsfullmäktige. Vilka som har rätt att delta i dessa tre val och andelen som utnyttjar sin rösträtt har förändrats under åren.

Rätten att rösta

Ordet demokrati kommer från orden *demos* som betyder folk och *krati* som betyder styre – folkstyre. Vilka som tillhör det svenska folket, demos, i betydelsen att de har rätt att delta i val har kontinuerligt omdefinierats under 1900-talet. Successivt har en utökning av de röstberättigades andel av den totala befolkningen skett. År 1909 infördes rösträtt för alla män från 24 års ålder. Den allmänna och lika rösträtten infördes i Sverige genom beslut av 1919 och 1921 års riksdagar. Reformen innebar framför allt att även kvinnor fick rösta och blev valbara till riksdagen. Den ålder som krävs för att få rösta har justerats nedåt vid ett antal tillfällen. Från och med valen 1975 är 18 år den rösträttsålder som gäller i Sverige.

För att få delta i riksdagsval krävs svenskt medborgarskap. Utländska medborgare bosatta i Sverige har emellertid sedan 1976 rösträtt i de kommunala valen om de uppfyller vissa kriterier. Kriterierna är olika beroende på vilket land dessa personer är medborgare i. Röstberättigade är dels medborgare i andra EU-länder, Island eller Norge som är folkbokförda i Sverige, och dels övriga utländska medborgare som varit folkbokförda i Sverige minst 3 år i följd före valdagen.

Det svenska valdeltagandet över tiden

Sedan den allmänna rösträtten infördes 1921 följde årtionden av stigande valdeltagande. Visserligen steg inte valdeltagandet vid alla riksdagsval, men som framgår av diagram 1 fanns det en klart stigande tendens fram till och med riksdagsvalet år 1976. Då röstade 91,8 procent av de röstberättigade, vilket är det hittills högsta deltagandet i val riksdagen. Sedan dess har valdeltagandet sjunkit och vid riksdagsvalet 2002 nådde valdeltagandet precis över 80 procent, vilket är nivåer som vi får gå tillbaka till 1950-talet för att finna.

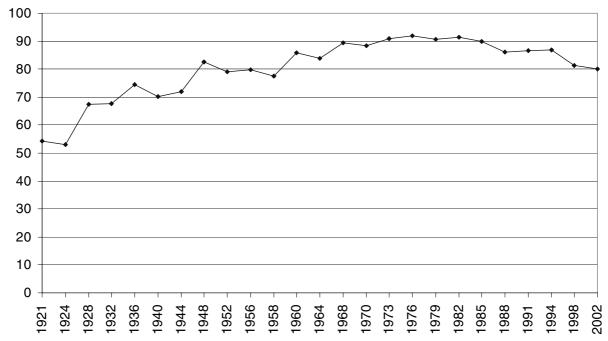
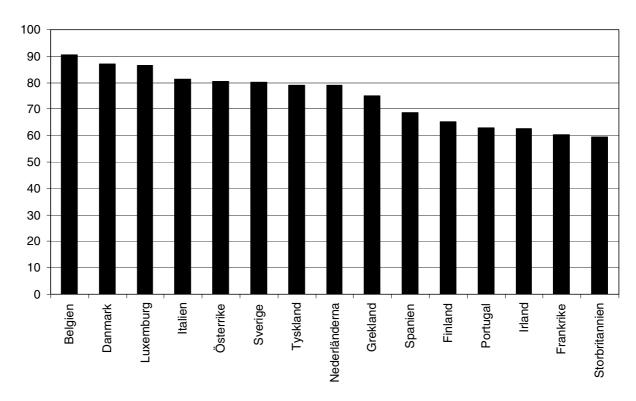

Diagram 2. Valdeltagandet i EU-länder. Avser valdeltagandet vid senaste parlamentsval fram till och med år 2002. (Källa: IDEA)

Mellan valen 1976 och 2002 har valdeltagandet sjunkit med sammanlagt 11,7 procentenheter. Det är framför allt vid två tillfällen under den perioden som valdeltagandet har sjunkit. Det första tillfället var mellan valen 1985 och 1988, då valdeltagandet minskade från 89,9 procent till 86,0 procent. Därefter steg valdeltagandet marginellt vid valen

1991 och 1994 innan det andra tillfället med kraftigt sjunkande valdeltagande kom i och med 1998 års val. Mellan valen 1994 och 1998 sjönk valdeltagandet med hela 5,4 procentenheter till 81,4 procent. Det är den största nedgången i valdeltagande sedan den allmänna rösträtten infördes.

Valdeltagande i internationell jämförelse

Hur ser då det svenska valdeltagandet ut i jämförelse med valdeltagandet i andra länder? I IDEA:s rapport *Voter Turnout Since 1945: A Global Report* från år 2002 har valdeltagandet i olika länder jämförts. Av rapporten framgår att det sjunkande valdeltagandet i Sverige inte är unikt. Sedan 1970-talet har valdeltagandet generellt sett sjunkit i världens etablerade demokratier (IDEA 2002, s 85).

I rapporten finns även en sammanställning av det genomsnittliga valdeltagandet under perioden 1945 – 2001 i 169 olika länder. Där tillhör Sverige de 30 länder som har de högsta valdeltagandena (IDEA 2002, s 78). Det finns dock stora skillnader mellan de länder som där jämförs, både vad gäller hur länderna styrs och antalet val de haft under perioden. Det gör att man bör vara försiktig med att dra långtgående slutsatser av sammanställningen.

I diagram 2 jämförts istället valdeltagandet i EU:s 15 medlemsländer. Diagrammet visar valdeltagandet vid det senaste parlamentsvalet i respektive land fram till och med år 2002. Av diagrammet framgår att det svenska valdeltagandet inte tillhör de lägsta i EU, men inte heller de högsta. Sverige tillhör dock de sex länder som har ett valdeltagande över 80 procent.

Bör man känna oro för det svenska valdeltagandet?

Man kan fråga sig om det finns anledning att oroa sig över det svenska valdeltagandet. I ett internationellt perspektiv är visserligen det svenska valdeltagandet under 90-talet inte det allra högsta, men det ligger inte heller i de lägre regionerna. Sverige tillhör fortfarande den skara av länder som kan stoltsera med ett valdeltagande över 80 procent.

Det finns dock, som vi ser det, två huvudsakliga skäl till att fästa uppmärksamhet vid det svenska valdeltagandet. Det första skälet är att valdeltagandet sjunkit så pass kraftigt under de senaste årtiondena. Som tidigare nämnts är de allmänna valen av avgörande betydelse för den representativa demokratin och det finns därför anledning att reflektera över varför allt fler väljer att inte delta i dessa val.

Det andra skälet till att uppmärksamma valdeltagandet är att även om valdeltagandet fortfarande är på en hög nivå totalt sett, så finns det risk för att det skiljer sig mellan olika grupper i samhället. De röster som avläggs på valdagen avgör vilka som utses att företräda folket. Om vissa grupper väljer att i högre utsträckning än andra avstå från

att delta finns det risk för att folkvalda förlorar i representativitet.

Tack vare SCB:s valdeltagandeundersökningar har vi jämförelsevis goda kunskaper om hur valdeltagandet ser ut i olika befolkningsgrupper. Större delen av det här kapitlet kommer att ägnas åt att beskriva det svenska valdeltagandet i olika grupper och undersöka om den nedgång i valdeltagande som vi sett under de senaste två decennierna har berört vissa grupper i större utsträckning än andra. Innan vi går in på det kan det dock vara värt att ge en kortfattad beskrivning av valdeltagandeundersökningarna.

SCB:s Valdeltagandeundersökningar

SCB har genomfört valdeltagandeundersökningar sedan rösträttsreformen år 1909. I undersökningarna hämtas uppgifter om valdeltagande från röstlängderna. Från början genomfördes undersökningarna i form av totalundersökningar, men från och med 40-talet övergick man till urvalsundersökningar. Sedan valet 1964 kompletteras uppgifterna om valdeltagande från röstlängderna med bakgrundsvariabler från SCB:s arbetskraftundersökningar (AKU), som exempelvis sysselsättning och facktillhörighet. Dessutom hämtas uppgifter från SCB:s befolkningsregister och utbildningsregister. Eftersom uppgifterna om valdeltagande hämtas från röstlängderna finns det inte någon osäkerhet kring huruvida personerna i urvalet deltagit i valet eller inte. Däremot finns en viss osäkerhet i beräkningarna, eftersom att undersökningen baseras på ett urval av de röstberättigade.

Såväl arbetskraftsundersökningarna som valdeltagandeundersökningarna har genomgått förändringar under åren, vilket gör att jämförelser över tid i vissa fall blir problematiska. Det finns trots detta goda möjligheter att med hjälp av valdeltagandeundersökningarna redogöra hur valdeltagandet har förändrats i olika grupper över tiden.

3 Valdeltagandet i olika grupper

De valdeltagandeundersökningar som Statistiska centralbyrån genomför vid varje val redovisar valdeltagandet i olika grupper. Dessutom är valdeltagandeundersökningarna uppdelade i två skilda studier; dels av svenska medborgares deltagande i riksdagsval, dels av utländska medborgares deltagande i de kommunala valen. Detta kapitel följer också den uppdelningen.

Valdeltagandet bland svenska medborgare

Som tidigare nämnts har valdeltagandeundersökningen genomgått flera förändringar under åren. För att underlätta jämförelser över tiden kommer den följande beskrivningen av valdeltagandet i olika grupper huvudsakligen att beröra utvecklingen under tidsperioden 1979-2002.

Kön

Vid 1921 års val till riksdagen fick kvinnor rösta för första gången. Det var då en klart lägre andel av kvinnorna än av männen som utnyttjade sin rösträtt, 47 procent jämfört med 62 procent. Fram till valet 1979 höll förhållandet att män röstade i högre utsträckning än kvinnor i sig, men som framgår av *diagram 3* minskade skillnaden under åren. Som störst var skillnaden i valdeltagande mellan könen i valen 1921-1932 då den låg på mellan 10 och 15 procentenheter.

Vid riksdagsvalet 1979 röstade för första gången kvinnor i högre utsträckning än män. Sedan dess har valdeltagandet varit något högre bland kvinnor än bland män, men det har inte rört sig om några stora skillnader, som mest 2,7 procentenheter vid valet 1988.

Ålder

Generellt sett gäller att ju högre åldersgrupp desto högre valdeltagande. Vid vissa val har dock gruppen förstagångsväljare högre valdeltagande än åldersgruppen därefter.

Om man ser till perioden från och med 1979 så deltar män och kvinnor i olika utsträckning beroende på ålder. Skillnaderna mellan könen är som störst i åldrar upp till och med 49 år och över 75 år. I åldrarna upp till 49 år röstar kvinnor i högre utsträckning, medan det omvända gäller i åldersgruppen över 75 år.

Vid de två senaste valen har valdeltagandet sjunkit för riket totalt och så även i samtliga åldersgrupper. De största minskningarna i valdeltagande fanns i de yngsta åldersgrupperna, dvs. förstagångsväljare och 22-24 år (11,4 respektive 10,5 procentenheter, vilket kan jämföras med 6,7 procentenheter för riket totalt). Det har i sin tur gjort att skillnaderna i valdeltagande ökat mellan åldersgrupperna.

Vi har traditionellt haft det högsta valdeltagandet i de övre åldrarna. Minskningen i valdeltagandet har krupit uppåt i åldrarna. Minskningen är minst i pensionsåldern. Där lever alltså det högre valdeltagandet från 70-talet kvar. Det minskade valdeltagandet är alltså i första hand ett fenomen som successivt växer fram i ungdomsgenerationen.

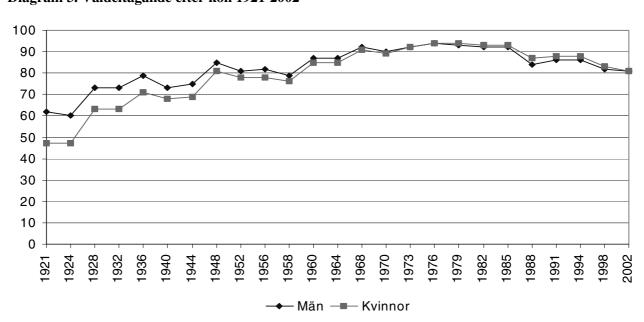

Diagram 3. Valdeltagande efter kön 1921-2002

Civilstånd

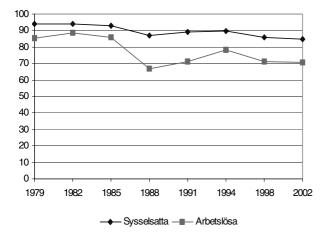
Under perioden 1979-2002 har gifta deltagit i valen i högre utsträckning än ej gifta. En uppdelning efter kön och civilstånd visar att den skillnaden i deltagande mellan gifta och ej gifta är större bland männen, många gånger mer än dubbelt så stor som för kvinnorna.

I det senaste valet, 2002, undersöktes valdeltagandet efter civilstånd med kategorierna gift/sambo och ensamstående. Här framgår det att 87,7 procent av gifta/sambos, men bara 72,1 procent av ensamstående gick och röstade.

Sysselsättning

I valdeltagandeundersökningarna redovisas även valdeltagandet efter sysselsättningsstatus. Som framgår av diagram 4 varierar valdeltagandet mellan sysselsatta och arbetslösa under hela perioden: det har varit väsentligt högre och legat mer konstant bland de sysselsatta. Skillnaden i valdeltagande mellan dessa grupper har ökat sedan mitten av 80-talet och var som störst, nära 20 procentenheter, vid valet 1988.

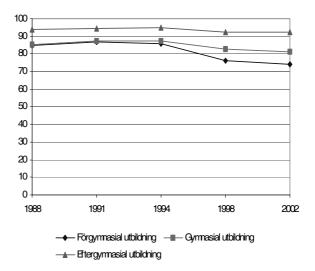
Diagram 4. Valdeltagandet bland sysselsatta och arbetslösa 1979-2002

Utbildning

Valdeltagandet är högst för personer med eftergymnasial utbildning och lägst bland personer med förgymnasial utbildning. De senaste valen har skillnaden i valdeltagande mellan dessa två grupper ökat markant. Diagram 5 visar att det minskade valdeltagandet framför allt gäller lågutbildade, medan högutbildade endast påverkades marginellt. Vid valet 1988 var skillnaden 9,1 procentenheter och den var i samma storleksordning vid valet 1994, men till valen 1998 och 2002 hade avståndet ökat till 16,3 respektive 18 procentenheter.

Diagram 5. Valdeltagandet efter utbildningsnivå 1988-2002

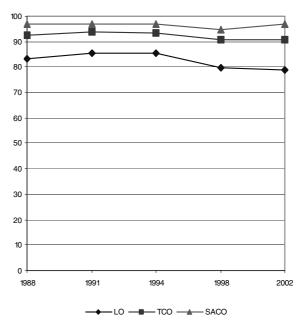

Facklig tillhörighet

Valdeltagandet för fackanslutna är generellt sett högre än för riket totalt. Högst är valdeltagandet bland SACO-anslutna bland vilka det till och med en ökade vid det senaste valet. Under perioden 1988 – 2002, då valdeltagandet totalt sett sjönk med 5,9 procentenheter, har valdeltagandet bland SACO-anslutna legat stadigt runt 96 procent.

Av diagram 6 framgår att valdeltagandet under hela perioden 1988-2002 har varit högst bland SACO-anslutna följt av TCO-anslutna. Valdeltagandet bland LO-anslutna har hela tiden legat en bit lägre och skillnaden ökade ytterligare vid 1998 års val.

Diagram 6. Valdeltagande bland fackligt anslutna 1988-2002

Utländsk bakgrund

Sedan riksdagsvalet 1988 har SCB:s valdeltagandeundersökningar även innefattat redovisningar av valdeltagandet bland dem som tidigare varit utländska medborgare, men fått svenskt medborgarskap. I valet 1988 var valdeltagandet i den gruppen 71,7 procent, vilket kan jämföras med 86,0 procent för riket totalt. Valdeltagandet bland de nya svenskarna steg något i valen 1991 och 1994, men i valet 1998 sjönk valdeltagandet med hela 10 procentenheter. I 2002 års valdeltagandeundersökning har redovisningarna förändrats något, vilket försvårar jämförbarheten. Det står dock klart att valdeltagandet i den här gruppen sjönk ytterligare något vid valet 2002.

Genom valdeltagandeundersökningarna vet vi också att valdeltagandet är bland dem som fått svenskt medborgarskap längre tillbaka i tiden än bland dem som fått det på senare tid. Det är dock svårt att dra några slutsatser kring sambandet mellan tiden man haft svenskt medborgarskap och

valdeltagande, eftersom de som kommit till Sverige och fått svenskt medborgarskap inte är någon homogen grupp; de skiljer sig åt både vad gäller ursprungsland och skäl till att de sökt sig hit.

I samband med 2002 års val undersöktes för första gången valdeltagande efter föräldrarnas nationella ursprung. Resultaten illustreras i tabell 1 nedan. Av tabellen framgår att de svenska medborgare som är födda i Sverige och har två utrikes födda föräldrar röstade i mycket lägre utsträckning än övriga inrikes födda. Skillnaden i valdeltagande var över 20 procentenheter. Det var till och med så att de röstade i lägre utsträckning än vad de svenska medborgare som var födda utomlands gjorde.

Tabell 1. Deltagande i riksdagsvalet 2002 efter kön, utrikes och inrikes födda (efter föräldrarnas ursprung) och ålder.

Utrikes/inrikes födda		Röstande i % av röstberättigade										
	N	/län	Kv	innor	Α	Alla						
Utrikes födda	66,0	±2,9	68,4	±3,0	67,3	±2,1						
18 - 44 år	57,2	±4,2	64,5	±4,5	60,8	±3,1						
45 - år	75,9	±3,7	71,5	±4,1	73,4	±2,9						
Inrikes födda	82,3	±0,6	82,7	±0,7	82,5	±0,5						
med två utrikes födda föräldrar	60,9	±5,2	62,5	±4,5	61,6	±3,5						
med en utrikes född förälder	77,6	±2,4	83,1	±2,2	80,4	±1,6						
med två inrikes födda föräldrar	83,2	±0,6	83,3	±0,7	83,2	±0,5						
Samtliga	81,0	±0,6	81,4	±0,7	81,2	±0,5						

Utländska medborgares deltagande i de kommunala valen

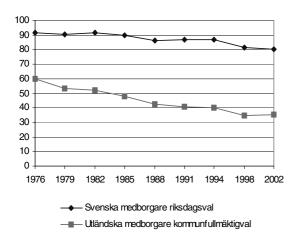
Som tidigare nämnts har utländska medborgare bosatta i Sverige rösträtt i de kommunala valen sedan 1976, och sedan dess har SCB gjort separata undersökningar för att belysa valdeltagandet bland utländska medborgare.

Antalet röstberättigade utländska medborgare i de kommunala valen har ökat stadigt under det senaste decenniet. Vid de allmänna valen år 1991 var 276 500 utländska medborgare röstberättigade i de kommunala valen, år 2002 var gruppen 323 200 i antal. År 1976 var bland utländska

medborgare nästan 60 procent. Sedan dess har det minskat vid varje val till och med valet 1998. År 2002 var valdeltagandet 35,1 procent. Att endast 35,1 procent valde att rösta i 2002 års val innebär att av de 323 200 röstberättigade valde endast 113 400 att utnyttja sin röst.

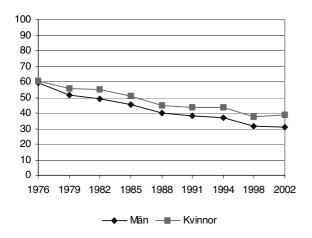
I diagram 7 redovisas valdeltagandet för svenska medborgare i riksdagsvalen 1976-2002 och valdeltagandet för utländska medborgare i kommunfullmäktigvalen 1976-2002. Skillnaden i valdeltagande har varit stor under hela perioden. År 1976 var skillnaden 31,9 procentenheter, år 2002 var den hela 45,0 procentenheter.

Diagram 7. Valdeltagande bland svenska och utländska medborgare vid val till riksdag respektive kommunfullmäktige 1976-2002

Det finns skillnader mellan kön bland utländska medborgare avseende valdeltagande i de kommunala valen. Valdeltagandet bland kvinnor har vid samtliga val från 1976 varit högre än bland män och skillnaden har ökat med tiden. I det senaste valet ökade valdeltagandet bland de kvinnliga utländska medborgarna.

Diagram 8. Valdeltagande bland utländska medborgare efter kön 1976-2002

Även bland utländska medborgare tenderar valdeltagandet att vara högre bland äldre än bland yngre. Förstagångsväljarna har emellertid ett högre valdeltagande än väljare i åldersgruppen närmast efter. Valdeltagandet är högst i åldrar mellan 40 och 69 år och därefter sjunker valdeltagandet. Valdeltagandet är högre bland kvinnor i de flesta åldersgrupperna förutom bland de äldsta där valdeltagandet är högre för männen.

Slutsatser

Under de drygt 80 år vi haft allmänna och lika rösträtt i de svenska riksdagsvalen har vi sett ett

ökande valdeltagande som nådde sin hittills högsta nivå i och med 1976 års val. Då deltog 91,8 procent av den röstberättigade befolkningen. Därefter har valdeltagandet sjunkit och vid det senaste riksdagsvalet år 2002 uppgick det till 80,1 procent. Den kraftigaste nedgången skedde mellan valen 1984 och 1988, då valdeltagandet sjönk med 5,4 procentenheter.

En genomgång av valdeltagandestudier från perioden 1979-2002 visar att valdeltagandet inte är jämt fördelat utan att skillnaderna mellan olika grupper i många fall är stora. Exempelvis kan vi konstatera att resurssvaga grupper arbetslösa och lågutbildade deltar i lägre utsträckning än sysselsatta och högutbildade. Dessutom har dessa skillnader accentuerats under senare år. Även när valdeltagande efter facktillhörighet studeras kan samma mönster urskiljas. Valdeltagandet för LO-anslutna har varit väsentligt lägre än för TCO- och SACO-anslutna och skillnaden har ökat ytterligare de senaste valen. Den nedgång i valdeltagande som skett har alltså framför allt skett i de grupper som redan tidigare deltog i en lägre utsträckning.

De väljarundersökningar som SCB genomför tillsammans med Göteborgs universitet visar att sociala faktorer påverkar såväl partival som åsikter i politiska sakfrågor (Holmberg 2000, kap. 3). Det finns därmed risk för att det ojämna valdeltagandet mellan grupper medför att den folkvilja som kommer till uttryck på valdagen inte är representativ för folket.

Vilka som tillhör den röstberättigade befolkningen är inte något konstant, utan satt under ständig förändring. Samtidigt som vissa, i huvudsak äldre, försvinner från väljarkåren tillkommer nya röstberättigade. De nya röstberättigade som tillkommer är dels de personer som uppnår rösträttsåldern 18 år och dels de personer som byter till svenskt medborgarskap. Det är därför med tanke på valdeltagandets utveckling extra olyckligt att unga väljare och nya svenskar röstar i lägre utsträckning än befolkningen i övrigt. Även den skillnaden har förstärkts de senaste valen.

Sammanfattningsvis kan sägas att de socioekonomiska skillnaderna i valdeltagandet har skärps. Det är oroväckande att svaga grupper i allt större utsträckning väljer att ställa sig utanför den demokratiska processen genom att inte utnyttja sin rätt att rösta. Det innebär att vissa gruppers åsikter i allt lägre grad kommer till uttryck i de allmänna valen. Detta är en utveckling som är skadlig för riksdagens legitimitet och den svenska demokratin

Referenser

- Holmberg, Sören (2000) *Välja Parti*. Stockholm: Norstedts Juridik.
- IDEA (1997) *Voter Turnout Since 1945: A Global Report.* Stockholm: IDEA
- SCB, Statistiska meddelanden (SOS), Valdeltagande vid riksdagsvalet 1979, 1982, 1985, 1988, 1991, 1994, 1998 och 2002.
- SCB, Statistiska meddelanden (SOS), Valdeltagande för utländska medborgare vid kommunala valen 1976, 1979, 1982, 1985, 1988, 1991, 1994, 1998 och 2002.

Bilaga. Skattningar i valdeltagande studien — valdeltagande i procent med felmarginaler.

	1979		1982		1985		1988		1991		1994		1998		2002	
Totalt valdeltagande i riksdagsvalen	93,1	± 0.5	92,8	± 0.4	92,5	± 0.4	85,2	± 0.4	86,9	± 0.4	86,8	± 0.4	82,1	± 0.4	81,2	± 0.5
Kön	,	±		±		±		±		±		±		±		±
Man	92,6		92,3		92,1		83,8		86,2		85,9		81,5		81,0	
Kvinna											87,6					
Civilatin d																
Civilstånd Gifta					94.7	±	88.8	±	89.5	±	89,7	± 0.1	84.9	±	84.7	±
Män											90,3					,
Kvinnor											89,1					
Ej gifta											80,8					
Män											78,6					
Kvinnor											83,7					
·																
Ålder		±		±		±		±		±		±		±		±
Förstagångsväljare											81,7					,
22-24											79,5					,
25-29											82,9					
30-34											85,4					
35-39											87,8					
40-44											89,7					
45-49											91,2					
50-54											90,8					
55-59											91,1					
60-64											92,2					
65-69 70-74											92,8					
70-74 75-	90,0	2,8	92,0	2,3	92,0	2,3					89,8 77,9					
75-							11,2	2,6	70,4	2,6	11,5	2,6	70,9	2,/	72,0	2,3
Sysselsättning		±		±		±		±		±		±		±		±
I arbetskraften	93,8	0,4	93,8	0,4	93,0	0,4	86,7	0,4	88,8	0,4	88,7	0,4	84,8	0,5	84,3	0,6
Sysselsatta											89,5					
Arbetslösa	85,4	4,6	88,8	2,6	85,7	3,2	67,1	4,6	71,1	3,4	78,5	2,0	71,3	2,6	70,9	4,1
Ej i arbetskraften	91,3	1,5	90,1	1,0	91,2	1,0	84,2	0,9	<i>85,8</i>	0,9	85,7	0,8	78,4	1,0	<i>77,</i> 5	1,4
Arbetat i eget hushåll											86,1					
Studerande											86,2					
Övriga	88,9	2,7	86,4	1,8	90,0	1,6	84,0	1,1	85,9	1,0	85,5	1,0	77,4	1,3	78,4	1,7
Facklig tillhörighet								±		±		±		±		±
LO							83,4	0.7	85,6	0.7	85,3	0.7	79,8		78,7	
TCO								_ ′			93,5	_ ′		′	,	,
SACO											96,7					
								,-		, -		,		,,		
Utbildning							04 =	±	06-		05.6		75 0		5 4.6	
Förgymnasial utbildning											85,6					
Gymnasial utbildning											87,5					
Eftergymnasial utbildning							93,8	0,6	94,6	0,5	94,7	0,5	92,2	0,6	92,2	0,8